

Paimion kaupungin suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Tämä asiakirja on Paimion kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman liite.

Koulun tulee olla psyykkisesti, fyysisesti, sosiaalisesti ja digitaalisesti turvallinen paikka kaikille, jotka siellä opiskelevat tai tekevät työtä. Turvallisuuden lähtökohtana on toimintakulttuuri, jossa on yhteisöllistä osaamista, rakenteita ja resursseja, jotka luovat hyvinvointia, sekä kasvua ja oppimista tukevia toimintatapoja. Turvallisuutta on myös tietää, miten yhteisössä toimitaan silloin, jos yhteisiin sääntöihin ja sovittuihin toimintatapoihin ei sitouduta.

Tarkoitus ja soveltaminen

- Tavoitteena on turvata koulun työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä koulun ja koulumatkojen turvallisuus.
- Tavoitteena on varmistaa opetuksen toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitouttaa eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.
- Kurinpitokeinoja käytettäessä on noudatettava hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin.
- Samanlaisista teoista tulee lähtökohtaisesti tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että aina tehdään tapauskohtaista harkintaa ja otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso. Tekojen toistuminen voidaan huomioida seuraamusta määrättäessä.
- Määrättävän kurinpitokeinon tulee olla oikeassa suhteessa oppilaan tekoon. Kurinpitokeinoja voidaan käyttää, kun oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti, eikä niitä saa käyttää esimerkiksi kostamis- tai

Hyväksytty xx.xx.2026

Astuu voimaan xx.xx.2026

Opetussuunnitelman liite

loukkaamistarkoituksessa.

- Tämä suunnitelma on voimassa ajan, jonka oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen tai muuhun toimintaan. Suunnitelmaa sovelletaan näin ollen sekä koulussa että osallistuttaessa koulun toimintaan koulun ulkopuolella. Suunnitelmaa noudatetaan myös esimerkiksi luokkaretkillä ja leirikouluissa.

Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

- Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.
- Oppilaalla on oikeus tulla kohdelluksi tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.
- Oppilaalla on oikeus opetukseen.
- Oppilaalla on velvollisuus suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.
- Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.
- Oppilaalla on velvollisuus käyttäytyä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Lainsäädäntö

- Kasvatuksellisista ja kurinpidollisista toimista, turvaamistoimista sekä suunnitelmasta säädetään perusopetuslain 29 ja 35 -36 i §:ssä.
- Kasvatuksellisia toimia ovat kasvatustalkot ja siivousvelvoite.
- Kurinpidollisia toimia ovat kotitehtävien teettäminen työpäivän päätyttyä, jälki-istunto, kirjallinen varoitus sekä määräaikainen erottaminen.
- Turvaamistoimenpiteitä ovat oppilaan määrääminen poistumaan, luokasta ja tilasta poistaminen, opetukseen osallistumisen epäminen, esineiden ja aineiden haltuunotto sekä tavaroiden tarkastaminen.
- Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien tarkoituksena on epätoivottuun käyttäytymiseen puuttuminen ja sen päättäminen. Tietoisuus seuraamuksista myös osaltaan ennaltaehkäisee epätoivottua käyttäytymistä.
- Turvaamistoimenpiteillä varmistetaan oppilaiden turvallisuus ja opetuksen esteetön sujuminen. Turvaamistoimenpiteet eivät ole kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia ja niitä voidaan käyttää yhdessä tai erillään muista seuraamuksista.

Suhde järjestyssääntöihin

Hyväksytty xx.xx.2026
Astuu voimaan xx.xx.2026
Opetussuunnitelman liite

- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia käytettäessä tulee huomioida koulun järjestyssäännöt.
- Kasvatuksellisilla ja kurinpidollisilla toimilla voidaan puuttua kouluajalla ja koulun toiminnassa tapahtuneeseen opetuksen häiritsemiseen ja koulun järjestyksen rikkomiseen tai vilpilliseen käyttäytymiseen. Kasvatuksellisilla ja kurinpidollisilla toimilla ei voida puuttua oppilaan vapaa-aikaan kuten koulumatkalla sattuneisiin tapahtumiin.
- Järjestyssäännöissä mainittujen suositusten vastaisesta käyttäytymisestä ei voida määrätä kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia, vaan vain ehdottomien määräysten rikkomisesta voi seurata kasvatuksellinen tai kurinpidollinen toimi. Suositusten noudattamatta jättämisestä voidaan keskustella oppilaan kanssa ja olla tarvittaessa yhteydessä huoltajaan.

Kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käytön periaatteet

- Oppilaiden käyttäytymiseen puututaan aina ensivaiheessa pedagogisin keinoin esimerkiksi siten, että opettaja tai rehtori keskustelee oppilaan kanssa hyvästä käyttäytymisestä.
- Kasvatuksellisina ja kurinpidollisina toimina sekä turvaamistoimenpiteinä käytetään vain perusopetuslaissa mainittuja keinoja, eikä koulu voi määrätä lakiin perustumattomia kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia. Kaikki perusopetuslain mukaiset kasvatukselliset ja kurinpidolliset toimet sekä turvaamistoimenpiteet ovat lähtökohtaisesti käytettävissä tekijästä tai teosta tai laiminlyönnistä riippumatta.
- Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimenpiteiden käyttöä harkitaan aina tapauskohtaisesti ja arvioidaan, milloin niiden käyttö on pedagogisesti tai turvallisuuden näkökulmasta perusteltua.
- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia ja turvaamistoimenpiteitä harkittaessa huomioidaan oppilaan ikä ja kehitystaso.
- Jälki-istunnon, kirjallisen varoituksen tai määräaikaisen erottamisen määräämistä alkuopetuksen oppilaalle harkitaan tarkoin. Pedagogiset keinot tai kasvatuskeskustelu ovat monessa tilanteessa toimivampi tapa puuttua oppilaan epäasialliseen tai epätoivottuun käyttäytymiseen.
- Oppilaita kohdellaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita noudattaen yhdenvertaisesti ja kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä käytettäessä samanlaisista teoista määrätään lähtökohtaisesti sama seuraamus.
- Sääntöjen rikkomiseen johtaneet tapahtumat ja niiden taustat selvitetään perusteellisesti. Joskus yksittäisen oppilaan tekojen taustalta voi paljastua esimerkiksi pidempiä tapahtumaketjuja tai ristiriitatilanteita, joihin voi liittyä useampia asianosaisia tai avun ja tuen tarvetta.
- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä määrättäessä oppilaan kanssa käydään läpi seuraamuksen määräämiseen johtaneet tapahtumat ja oppilaalle varataan aito mahdollisuus esittää näkemyksensä tapahtuneesta ja määrätystä seuraamuksesta.
- Yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää ja heihin ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä. Huoltajia tiedotetaan rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, heille varataan tarvittaessa mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun ja heitä kuullaan ennen kirjallisesta varoituksesta tai määräaikaisesta erottamisesta päättämistä.

Kasvatuskeskustelujen ja kurinpitokeinojen käyttäminen eri tilanteissa

Kotitehtävät ja työvälineet

- Ensisijaisesti opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä kotitehtävien tekemättä jättäminen tai työvälineiden unohtaminen johtuu.

Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.

- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Oppilasta pyydetään tekemään tekemättä jääneet kotitehtävät tai muistutetaan, että jatkossa tehtävät tulee tehdä aikataulussa ja työvälineet tuoda kouluun.
- Jos oppilaalla on toistuvasti kotitehtävät tekemättä, opettaja tai rehtori voivat määrätä oppilaan tekemään kotitehtävät koulupäivän jälkeen.
- Jos oppilas jättää kotitehtävät tekemättä tai työvälineet kotiin lukukauden aikana toistuvasti, oppilaalle määrätään kasvatuskeskustelu.
- Tarpeen vaatiessa oppilaalle voidaan määrätä myös jälki-istunto ja myöhemmin myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Myöhästyminen

- Ensisijaisesti opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä myöhästyminen johtuu.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Oppilasta ohjataan tulemaan kouluun ajoissa ja noudattamaan lukujärjestystä.
- Toistuvat myöhästymiset korvataan koulun jälkeisenä opiskelutyönä.
- Jos myöhästely jatkuu edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta, oppilaalle määrätään kasvatuskeskustelu.
- Jos oppilaan myöhästely jatkuu kasvatuskeskustelun jälkeen, hänelle voidaan määrätä jälki-istunto
- Toistuvissa laiminlyönneissä, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Vilppi

- Ensisijaisesti opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää epäiltyä vilppiä.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas lunttaa, siitä seuraa tunnin jälki-istunto ja kokeen suoritus hylätään.

Hyväksytty xx.xx.2026

Astuu voimaan xx.xx.2026

Opetussuunnitelman liite

- Toistuvissa laiminlyönneissä, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Luvattomat poissaolot

- Ensisijaisesti opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä luvaton poissaolo johtuu. Tämän jälkeen oppilas korvaa luvattoman poissaolon jonkin koulupäivän yhteydessä tekemällä koulun jälkeen oppisisältöjä, joita poissaolon aikana on käsitelty.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen ja koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas on luvatta poissa oppitunnilta kaksi kertaa lukukauden aikana, oppilaalle määrätään kasvatustalkoot.
- Jos oppilas on luvatta poissa oppitunnilta kolmannen kerran lukukauden aikana, oppilaalle määrätään jälki-istunto.
- Toistuvissa luvattomissa poissaoloissa, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Puhelimet ja muut mobiililaitteet

- Jos oppilas oppitunnilla tai järjestyssääntöjen vastaisesti välitunnilla pitää luvatta esillä tai käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta, opettaja pyytää ensisijaisesti oppilasta laittamaan laitteen pois.
- Jos oppilas ei laita laitetta pois, opettaja pyytää oppilasta antamaan laitteen opettajalle. Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos tämäkään pyytäminen ei tehoa ja puhelimella häiritään opetusta, opettaja voi ottaa laitteen oppilaalta ja tarvittaessa käyttää voimakeinoja, jos oppilas tekee vastarintaa. Voimakeinojen käyttö on viimesijainen keino.
- Oppilas, joka kieltäytyy laittamasta pois puhelinta tai muuta mobiililaitetta tai luovuttamasta sitä opettajalla, voidaan määrätä poistumaan tilasta ja viimesijaisena keinona poistaa oppilas tilasta, jos oppilas tekee vastarintaa. Voimakeinojen käyttö on viimesijainen keino.
- Toistuvissa laiminlyönneissä käytetään asteittain kovenevia kurinpitotoimia (kasvatustalkoista alkaen)

Energijuomat, virvoitusjuomat, makeiset ja muut herkut

- Jos oppilas nautti kyseisiä tuotteita oppitunnilla, opettaja pyytää ensisijaisesti oppilasta laittamaan ne pois.
- Jos oppilas ei tottele, opettaja pyytää oppilasta antamaan ne opettajalle. □ Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos tämäkään pyytäminen ei tehoa ja oppilas häiritsee näin opetusta, opettaja voi ottaa ne oppilaalta ja tarvittaessa käyttää voimakeinoja, jos oppilas tekee vastarintaa. Voimakeinojen käyttö on viimesijainen keino.

Hyväksytty xx.xx.2026

Astuu voimaan xx.xx.2026

Opetussuunnitelman liite

- Oppilas, joka kieltäytyy laittamasta pois tai luovuttamasta niitä opettajalle, voidaan oppilas määrätä poistumaan tilasta ja viimesijaisena keinona poistaa oppilas tilasta, jos oppilas tekee vastarintaa. Voimakeinojen käyttö on viimesijainen keino.
- Toistuvissa laiminlyönneissä käytetään asteittain kovenevia kurinpitotoimia

Luvottomasti koulun alueelta poistuminen

- Jos oppilas poistuu luvottomasti koulun alueelta, opettaja ensisijaisesti keskustelee oppilaan kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajaan (alakoulu).
- Jos oppilas poistuu luvottomasti koulun alueelta, oppilaalle määrätään yhden tunnin jälki-istunto (yläkoulu 1. kerta, alakoulu 2. kerta).
- Toistuvissa poistumisissa oppilaalle määrätään 2 tunnin jälki-istunto.
- Toistuvissa poistumisissa, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Oppitunnin häiritseminen

- Ensisijaisesti opettaja keskustelee oppilaan kanssa.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhoollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen ja koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas häiritsee toistuvasti oppituntia, pidetään oppilaalle kasvatustalkut. Oppilaalle voidaan myös määrätä jälki-istunto.
- Opetusta häiritsevä oppilas voidaan tarvittaessa määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta.
- Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Toistuvissa tapauksissa, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Koulun tai toisen oppilaan omaisuuden vahingoittaminen

- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa.

Hyväksytty xx.xx.2026

Astuu voimaan xx.xx.2026

Opetussuunnitelman liite

- Oppilas määrätään puhdistamaan tai järjestämään sotkemansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuus tai tila.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan ja huoltajalle ilmoitetaan omaisuudelle aiheutuneesta vahingosta.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas on tahallaan rikkonut, vahingoittanut tai sotkenut omaisuutta, pidetään oppilaalle kasvatustalkoot. Oppilaalle voidaan myös määrätä jälki-istunto.
- Toistuvissa tapauksissa, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.
- Tarvittaessa opetuksen järjestäjä ja huoltaja sopivat vahingonkorvauksesta. Opetuksen järjestäjä voi nostaa vahingonkorvauskanteen tuomioistuimessa.
- Jos oppilas on aiheuttanut vahingon toisen oppilaan omaisuudelle, koulu ohjaa huoltajat sopimaan keskenään vahingonkorvauksesta vahingonkorvauslain pohjalta.
- Oppilas on itse vahingonkorvausvelvollinen aiheuttamastaan vahingosta vahingonkorvauslain mukaisesti.

Päihteet

- Opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa tupakkatuotteet, nikotiinituotteet, sähkösavuke, alkoholi ja huumeet haltuun oppilaalta.
- Jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla voi huumeiden ja alkoholin (ei nikotiinituotteiden) haltuun ottamiseksi käyttää sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolusteltavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Opettaja tai rehtori voi tarkastaa oppilaan tavarat, oppilaan lokeron ja päällisin puolin hänen vaatteensa alkoholin ja huumeiden haltuun ottamiseksi, jos hallussapito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy luovuttamasta niitä tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
- Jos oppilaan hallussa on kouluaikana alkoholia, tupakkatuotteita, nikotiinituotteita tai sähkösavukkeita tai oppilas käyttää niitä kouluaikana, oppilaalle määrätään jälki-istunto. Tupakkatuotteen hallussapidosta 1 tunti ja tupakoinnista 2 tuntia.
- Mikäli oppilas tupakoi (sisältyy myös nikotiinituotteiden ja sähkösavukkeen käyttö), niin kurinpito etenee portaittain seuraavasti:
  - Jälki-istunto 2h -> jos havainnut ei ole opettaja, niin tieto luokanopettajalle tai -valvojalle
  - Jälki-istunto 2h -> apulaisrehtorin tai rehtorin puhuttelu ja soitto kotiin
  - Jälki-istunto 2h -> tehdään lastensuojeluilmoitus
- Toistuvissa tapauksissa, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

- Jos oppilaan hallussa on kouluaihana alkoholia/huumeita tai oppilas käyttää niitä kouluaihana, oppilaalle määrätään, jälki-istunto tai kirjallinen varoitus.
- Opettaja on aina yhteydessä huoltajaan, jos oppilaan hallusta löytyy tupakkatuotteita, nikotiinituotteita, sähkösavuke, alkoholia tai huumeita.
- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen ja koulunkäynnin tukea.
- Määräaikaista erottamista harkitaan, jos oppilas määrätystä kurinpitokeinoista huolimatta jatkaa epäasiallista käytöstään. Vakavissa rikkomuksissa määräaikainen erottaminen voi olla myös ensisijainen kurinpitokeino.
- Mikäli oppilaalla on hallussaan alkoholia koulussa, tehdään lastensuojeluilmoitus.
- Jos oppilaan hallussa on huumeita tai muutoin vakavissa tilanteissa, tehdään tästä ilmoitus poliisille ja lastensuojeluun.

Vaaralliset esineet ja aineet

- Opettaja tai rehtori voi tarkastaa oppilaan tavarat, oppilaan lokeron ja päällisin puolin hänen vaatteensa, teräaseen, kuten puukon tai muun vaarallisen esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jos esineen tai aineen hallussapito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
- Akuuteissa tilanteissa, jos oppilas uhkaa teräaseella tai muulla vaarallisella esineellä tai aineella tai muutoin vakavissa tilanteissa, ollaan välittömästi yhteydessä poliisiin.
- Opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa teräase, kuten puukko tai muun vaarallinen esine tai aine haltuun oppilaalta.
- Jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtori tai koulun opettaja voi käyttää sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolusteltavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Oppilaan fyysinen rajoittaminen, esimerkiksi kiinni pitämällä, voi tulla viimesijaisena toimenpiteenä yksittäistapauksissa kyseeseen rikoslaissa säädettyä hätävarjeluna tai pakkotilassa sallittuna tekona. Tällöin kyse on oikeudesta puuttua tilanteeseen fyysisesti rajoittamalla, joka on kaikilla koulun toimijoilla ammattinimikkeestä riippumatta.
- Jos oppilas tuo kouluun teräaseen, kuten puukon, tai muun vaarallisen esineen tai aineen, oppilaalle määrätään tapauskohtaisesti kasvatuskeskustelu tai jälki-istunto.
- Vakavassa yksittäisessä tilanteessa tai toistuvissa tapauksissa, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.
- Määräaikaista erottamista harkitaan, jos oppilas määrätystä kurinpitokeinoista huolimatta jatkaa epäasiallista käytöstään. Vakavissa rikkomuksissa määräaikainen erottaminen voi olla myös ensisijainen kurinpitokeino.

- Tarvittaessa tehdään ilmoitus lastensuojeluun.
- Opettaja on aina yhteydessä huoltajaan, jos oppilaan hallusta löytyy teräase kuten puukko tai muita vaarallisia esineitä tai aineita.
- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Kiusaaminen ja väkivalta

- Kiusaamistapauksissa sovelletaan Paimion kaupungin kiusaamiseen puuttumisen mallia. Malli on luettavissa mm Paimion kaupungin nettisivuilta (Ristiriita- ja kiusaamistilanteisiin puuttumisen malli)
- Akuuteissa väkivaltatilanteissa ollaan välittömästi yhteydessä poliisiin
- Väkivaltaisesti käyttäytyvä oppilas voidaan tarvittaessa määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta.
- Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolusteltavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Oppilaan fyysinen rajoittaminen, esimerkiksi kiinni pitämällä, voi tulla viimesijaisena toimenpiteenä yksittäistapauksissa kyseeseen rikoslaissa säädettyä hätävarjeluna tai pakkotilassa sallittuna tekona. Tällöin kyse on oikeudesta puuttua tilanteeseen fyysisesti rajoittamalla, joka on kaikilla koulun toimijoilla ammattinimikkeestä riippumatta.
- Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilahuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.
- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa väkivallasta ja selvittää tapahtunutta.
- Koulussa tapahtuneista väkivaltatilanteista ja oppilaan fyysisestä rajoittamisesta opettaja tai rehtori on aina yhteydessä huoltajaan. Opetuksen epäamisestä päättää rehtori tai

apulaisrehtori. Epäämisestä ollaan aina yhteydessä huoltajaan sekä tarvittaessa lastensuojeluun. Lisäksi rehtori tai apulaisrehtori laatii kirjallisen suunnitelma

- Väkivallasta, kuten lyömisestä, potkimisesta, tönimisestä määrätään kahden tunnin jälki-istunto.
- Vakavasta yksittäisestä väkivaltateosta tai toistuvista teoista, kun muut kurinpitokeinot eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, oppilaalle määrätään kirjallinen varoitus.
- Määräaikaista erottamista harkitaan, jos oppilas määrättyistä kurinpitokeinoista huolimatta jatkaa epäasiallista käytöstään. Vakavissa rikkomuksissa määräaikainen erottaminen voi olla myös ensisijainen kurinpitokeino.
- Jos oppilas tarvitsee opiskeluhuollon palveluita tai hän tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin ja tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.

Suunnitelmasta tiedottaminen ja yhteistyö

- Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kasvatuksellisista ja kurinpidollisesti toimista sekä turvaamistoimenpiteistä tiedotetaan koulun henkilökuntaa, oppilaita ja huoltajia lukuvuosittain.
- Uusi henkilökunta perehdytetään ja suunnitelma käydään lukuvuoden alussa läpi henkilökunnan kanssa.
- Huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia määrättäessä.
- Koulu tekee yhteistyötä eri viranomaistahojen kuten opiskeluhoitopalvelujen, lastensuojelun, sosiaalihuollon, nuorisotyön ja poliisin kanssa.

Seuranta

- Koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä seuraa kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskevan suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta koulussa. Lisäksi kouluissa seurataan ja arvioidaan suunnitelmaa lukuvuosittain koulussa tehtävän laadunarviointityön sekä muun arvioinnin yhteydessä.